

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Významné změny v určování výživného účinné od 01.01.2026

Výživné bylo dotčeno mnoha významnými změnami na základě rozsáhlé novely rodinného práva č. [268/2025](#) Sb. (dále jen „novela“), kterou se mění zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“ nebo „OZ“) a další související zákony. Citovaná novela nabyla účinnosti dne 1.1.2026. Je nepochybné, že výživné je jedno z nejpálčivějších témat rodinného práva, proto si novelizace výživného zaslouží bližší pozornost. Tématem článku jsou změny v určování rozsahu výživného ze strany soudu, konkrétně zohledňování budoucí změny poměrů oprávněného, zkoumání potenciality příjmu povinného a možnosti, jak řešit spotřebované výživné v budoucnu.

Budoucí změna poměrů oprávněného

První významná novinka v oblasti výživného se týká odůvodněných potřeb oprávněného, kdy soud dle novely přihlédne k jejich budoucí změně. Konkrétně se jedná o ust. § 913 odst. 2 občanského zákoníku, které nově zní následovně: *Při hodnocení **odůvodněných potřeb oprávněného se přihlédne k jejich budoucí změně, lze-li ji rozumně určit.*** Soudy se obecně, co se týče rozhodujícího stavu pro rozhodnutí, opírají o ust. § 154 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „**OSŘ**“), ve kterém je stanoveno, že *pro rozsudek je rozhodující stav v době jeho vyhlášení.*^[1] Dle názoru některých právníků již citované ustanovení § 154 odst. 1 OSŘ bylo možné vyložit tak, že pokud je v době vyhlášení rozsudku známá budoucí změna poměrů, mělo by se k ní přihlédnout. Od 1.1.2026 se jedná o zákonem stanovenou povinnost soudů v otázkách výživného budoucí změnu poměrů na straně oprávněného v rozhodnutích zohlednit. Je nezbytné, aby budoucí změna byla rozumně určitelná, musí být tedy před soudem prokázána důkazy a vysoce pravděpodobná. V praxi půjde zejména o případy, kdy dítě bude nastupovat do vyšších ročníků školy, ať už základní, střední či vysoké. Toto ustanovení však nesmí být aplikováno šablonovitě, což ostatně platí obecně o všech otázkách opatrovnických řízení. Budoucí navýšení výživného se ani nemusí striktně opírat o podpůrnou tabulku výživného Ministerstva spravedlnosti ČR.

Potencialita příjmu povinného

Novinky ve výživném se týkají nejen oprávněného, nýbrž i povinného. V případě povinného mají soudy nově zakotvenou pomůcku pro stanovení výživného, která je upravena v ust. § 913 odst. 3 OZ a která zní: *Při hodnocení schopností a možností povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti a **zda jím dosahovaný příjem odpovídá příjmu, kterého by mohl dosahovat zejména vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, vzdělání a kvalifikaci a také vzhledem k situaci na trhu práce v místě jeho pracoviště nebo bydliště.** Při hodnocení majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlédnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.*^[2]

Výše citované ustanovení zpřesňuje, jak má soud přistupovat k majetkovým poměrům a příjmům povinného. Ustanovení cílí zejména na určení výživného pro rodiče pracující jako OSVČ a pro podnikatele pracující v rámci obchodních korporací. Otázkou pak zůstává, do jaké míry bude soud zohledňovat možnosti vyšších příjmů např. u právníků nebo IT zaměstnanců zaměstnaných ve státní správě nebo na univerzitách, kdy (nejen) v hlavním městě by tito zaměstnanci (vysokoškolsky vzdělání, jazykově vybavení, bez zdravotních omezení) v soukromých firmách velice pravděpodobně dosáhli na příjmy daleko vyšší. Autorka tohoto článku je toho názoru, že pokud je příjem povinného neadekvátně nízký (ačkoli se jedná o řádné dokonce i o uznávané povolání), pak by soud měl při určování výše výživného přihlídnout k tomu, že na trhu práce by povinný našel práci s vyšším příjmem (s přihlédnutím ke všem dalším zákonem stanoveným skutečnostem).

Spotřebované výživné

Soud nově zohlední přeplacení částky na výživném. Budoucí platby pak soud povinnému poníží, dokud se přeplacená částka nedorovná. Jedná se o velice užitečnou novinku, která je upravena v ust. § 923 odst. 2 OZ, kde je stanoveno, že *dojde-li ke zrušení nebo snížení výživného za minulou dobu pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, spotřebované výživné se nevrací. V rozsahu, v jakém se spotřebované výživné nevrací, se přiměřeně sníží dávka výživného splatná v budoucnu. Nevrací se ani dávka výživného, která na takové dítě byla splněna na měsíc dopředu, ale dítě před uplynutím měsíce zemřelo.*

Zohledněním přeplaceného výživného však nesmí být za žádných okolností ohrožena výživa nezletilého dítěte. Cílem tohoto ustanovení je korigovat nespravedlnost vznikající v situacích, kdy se povinný dostane do finančních potíží, podá návrh na snížení výživného na soud, avšak než soud pravomocně rozhodne o snížení výživného, uplyne poměrně dlouhá doba (která může být prodlužována záměrně i ze strany inkasujícího rodiče např. procesními námitkami nebo námitkou místní nepříslušnosti).^[3] Do doby pravomocného rozhodnutí je placeno výživné v původní plné výši a vzhledem k tomu, že spotřebované výživné se nevrací, může tato situace povinného finančně zruinovat. Dle ustálené judikatury není možné snížit výživné na základě předběžného opatření^[4]. Novela rodinného práva č. [268/2025](#) Sb. však zavedla tzv. prozatímní rozhodnutí (§ 465a zákona č. [292/2013](#) Sb. o zvláštních řízeních soudních), je tedy otázka, zda bude mít povinný možnost domáhat se snížení výživného prostřednictvím tohoto nového prozatímního rozhodnutí.

Závěr

Změny v určování výživného, které přinesla novela č. [268/2025](#) Sb. s účinností od 1.1.2026, představují významný posun směrem k větší spravedlnosti a praktičnosti v opatrovnických řízeních. Soudy nově zohledňují budoucnost dítěte ve svých rozhodnutích. V případě povinného soudy zohledňují, zda jím dosahovaný příjem odpovídá příjmu, kterého by povinný mohl dosáhnout vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, vzdělání a kvalifikaci a také vzhledem k situaci na trhu práce. Soudy mají nově možnost korigovat přeplacené výživné, a to snížením budoucích plateb na výživném. Změny popsané v článku reagují na aktuální potřeby praxe, jsou tedy vítanou novelizací rodinného práva. Celkově tyto úpravy směřují k tomu, aby stanovené výživné lépe odráželo reálné ekonomické možnosti rodičů i skutečné potřeby dětí v čase.

Mgr. Petra Marková,
advokát

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice - Dražkovice

Truhlářská 1108/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

---

[1] Opatrovnická řízení se primárně řídí zákonem č. [292/2013](#) Sb., o zvláštních řízeních soudních. Pokud ale tento zákon neobsahuje konkrétní procesní úpravu, aplikují se obecná ustanovení OSŘ.

[2] Zvýrazněné části jsou od 01.01.2026 nově vložené.

[3] EPRAVO - Novelizace rodinného práva od 1. 1. 2026 a procesní souvislosti – II. díl (online - živé vysílání) - 31.10.2025

[4] Usnesení ze dne 25.3.2015, sp. zn. IV. ÚS 3706/14, usnesení ze dne 24.4.2018, sp. zn. III. ÚS 823/18, usnesení ze dne 13.12.2022, sp. zn. II.ÚS 2861/22

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)